

Time je nagrađena knjiga važan prinos ne samo kroatistici nego i općemu jezikoslovlju. O tome usp. opširniji prikaz akademika Milana Mihaljevića u rubrici *Ocjene i prikazi*.

U obrazloženju nagrade između ostaloga stoji: »Josip Galić bavi se jezikom koji više nije živ i spomenicima koji su napisani prije (gotovo) pola tisućljeća, pa za njegov rad zai-

sta vrijedi ono što je u ime nagrađenih kazao prof. dr. Žarko Paić, naime kako je nagrada »potvrda da je izabrani put onaj koji valja slijediti (...) čak i kad se bavimo povijesno odavno iščezlom prošlošću koja nam svojim smislom svijetli onkraj svih prohuja- lih epoha.« (Navedeno prema izvoru: www.info.hazu.hr).

Marija-Ana DÜRRIGL

ZNANSTVENI SKUP

II STOLJEĆA HRVATSKOGA GLAGOLJAŠTVA (925. – 2025.)

(Zagreb, 8. – 10. listopada 2025.)

Povodom 1100. obljetnice prvoga dokumentiranog spomena hrvatskoga glagoljaštva, od 8. do 10. listopada u organizaciji Staroslavenskog instituta u Zagrebu održan je znanstveni skup *II stoljeća hrvatskoga glagoljaštva (925. – 2025.)*. Prvi pouzdani izvori o glagoljaštvu na hrvatskim prostorima vežu se uz Prvi splitski crkveni sabor što ga je 925. godine sazvaio papa Ivan X. U dvama pismima poslani- ma uoči sabora papa osuđuje širenje »Metodova nauka« ili bogoslužja na slavenskom jeziku, a sam je sabor u svom desetom zaključku zabranio re- đenje onih koji koriste slavenski (ili onih koji ne znaju i latinski), dok je za bogoslužje na slavenskom jeziku bilo potrebno papino odobrenje. Ova-

kva reakcija svjedoči upravo o živosti glagoljaške tradicije koja će potrajati čitavo tisućljeće.

Na svečanom se otvorenju skupa publici obratila v.d. ravnateljice Staroslavenskog instituta, Sandra Požar, koja je istaknula vodeću ulogu Staroslavenskoga instituta u istraživanju i brizi za povijest glagoljaštva. Ana Šimić je u ime Organizacijskog odbora naglasila kako, iako je glagoljaštvo ponekad bilo marginalizirano, upravo ta pozicija daje istraživačima priliku za probijanjem granica prema novim spoznajama. Članica Programskog odbora Tanja Kuštović svratila je pažnju na potencijal koji hrvatsko glagoljaštvo ima i danas te na potrebu širenja znanstvenih spoznaja o njemu.

Kroz 44 izlaganja predstavljena su istraživanja o liturgijskim i neli-
 turgijskim glagoljskim tekstovima,
 glagoljskom tisku, glagoljašima i
 istraživačima glagoljaštva, tekstološke
 analize kao i načini popularizacije
 glagoljice, nastojanja oko očuvanja
 hrvatskoglagoljske baštine kroz
 tradicionalne i moderne tehnološke
 metode, te modernizacija glagoljice.
 Na skupu su sudjelovali znanstvenici
 iz Hrvatske, Italije, Austrije, Češke,
 Švedske i SAD-a sa sljedećim izla-
 ganjima: S. DAMJANOVIĆ, *Dva hr-
 vatska filologa o promjeni hrvatskoga
 književnojezičnog pejzaža u vrijeme
 prije i za Tomislava*; G. ZIFFER, *XII.
 poglavlje Žitija Konstantina Ćirila:
 stara i nova pitanja*; V. BADURINA
 STIPČEVIĆ, *Uz 650. obljetnicu gla-
 goljskoga Pariškog zbornika (1375.)*;
 M. MIHALJEVIĆ, *O jeziku beram-
 skih misala i brevijara*; F. PARO, *O
 ljepoti slova u hrvatskoglagoljskome
 Prvotisku*; M. ŽAGAR, *Znamo li
 godinu nastanka Hrvojeva misala?*;
 J. REINHART, *Testament svetoga
 Franje u starohrvatskome prijevodu*;
 A. KAPETANOVIĆ, *Glagoljaški te-
 melji standardizacije hrvatskoga je-
 zika*; G. ČUPKOVIĆ, *Odlomci prvo-
 ga i drugoga dijela reformacijskoga
 Novoga testamenta (1562./1563.) u
 kontekstu izgradnje književnoga jezi-
 ka*; K. LOZIĆ KNEZOVIĆ, *Gлаго-
 ljaška tradicija u Poljičkome statutu*;
 D. BREZAK STAMAĆ, *Pristup hr-
 vatskoj književnosti srednjega vijeka*

posredstvom glagoljske književnosti;
 M.-A. DÜRRIGL, *Grešnik, pokaj-
 nik, svetac – dva iznimna hagiograf-
 ska teksta u hrvatskim zbornicima*;
 I. MEDIĆ, *Glagoljaška sveta gozba
 – egzempli o hostiji u hrvatskogla-
 goljičnim zbornicima*; T. GALOVIĆ,
*Ninski biskup Grgur – episcopus
 Croatorum*; L. ŠPOLJARIĆ, *Nikola
 Modruški u obrani liturgije našega
 jezika otačaskoga*; K. JURAN, *Veze
 između Šibenika i Senja u 16. stolje-
 ću kroz prizmu djelovanja šibenskih
 glagoljaša Gverina Tihića i Ivana
 Ručića*; D. RUNJE, *Tko je bio don
 Tadija Čotić, pop glagoljaš, hodoča-
 snik u Svetoj Zemlji 1754. godine?*;
 G. FRANOV-ŽIVKOVIĆ, *Glagoljski
 pravni rukopisi u istraživanju povi-
 jesne demografije (primjer zadar-
 skoga područja)*; T. VEDRIŠ, *Ninski
 sveci zaštitnici u glagoljskim litur-
 gijskim kalendarima*; I. VIGATO, J.
 DEFRANČESKI, *Leksičko-semantič-
 ka i metaetička raščlamba pravila po-
 našanja u glagoljskim bratovštinskim
 knjigama sa zadarskoga područja
 iz 17. i 18. stoljeća*; I. GALIĆ BEŠ-
 KER, *Protestantska epizoda hrvatske
 kulturne povijesti: uraška izdanja na
 glagoljici*; J. D. IVANČIĆ, *Rimsko
 glagoljaštvo: Tipografia Poliglotta i
 glagoljski tisak*; I. FERENČAK, *Ne-
 dovršena posla: iluminacije vinodol-
 skih glagoljskih kodeksa 15. stoljeća
 očuvane u fazi nastajanja*; J. HOR-
 VAT, *Glagoljski perpetuum mobile*;
 M. LUKIĆ, *Epilij Sveta priča o so-*

lunskoj braći, slovjenskim apostolima sv. Cirilu i Metodu u svjetlu hrvatske Cyrillomethodiane; M. HORVAT, A. MIHALJEVIĆ, *Gramatika jezika hrvatskoga i Primjeri starohrvatskoga jezika Vatroslava Jagića*; A. ŠIMIĆ, *Prva istraživačica hrvatskoga glagoljaštva: Anna Mihajlovna Evreinova*; S. MILOTIĆ BANČIĆ, *Usporedba Epistole o nedjelji u Grškovićeve i Pariškome zborniku (povodom 650 godina Pariškoga zbornika)*; L. TURKALJ ČULINOVIĆ, *Hrvatskoglagoljski psaltiri: pregled rukopisne i tiskane baštine*; P. STANKOVSKA, *Kantici u Pariškome zborniku (1375.) i hrvatskoglagoljskim psaltirima od 13. do 15. stoljeća*; K. VOLEKOVÁ, *Psalm 151 in Old Czech Psalters: Origins, Transmission, and European Context*; M. KRAMARIĆ, *Homilijar na Matejevo evanđelje i njegovi odjeci u Petrinićeve zborniku (1503.)*; J. VELA, *Kožičičevi obredi vjenčanja u kontekstu glagoljaških obreda vjenčanja*; J. GALIĆ, *Kako je nadoknađen početak Prvoga vrbničkog misala? Jezično-tekstološka analiza prvih dvanaest listova kodeksa*; D. ČOSIĆ, *Futur drugi u hrvatskome crkvenoslavenskom jeziku*; M. KONTIĆ, *55. poglavlje knjige proroka Izaije u hrvatskim crkvenoslavenskim izvorima: tekstološka analiza*; J. ČALETA, *Glagoljaško pjevanje – revitalizacija, prezentacija i kontinuitet glazbene prakse, kulturnoga dobra RH*; M. BRKLJAČIĆ, J. MIHALJEVIĆ, *Organi-*

zacija i rekonstrukcija mrežnoga repozitorija glagoljaškoga pjevanja: od zvučnih zapisa do interaktivnih popisa pjesama; D. NIMAC, V. PETROVIĆ, *Od usmene predaje do algoritama: izazovi i mogućnosti umjetne inteligencije u proučavanju, očuvanju i popularizaciji glagoljaškoga pjevanja*; I. KOVAČIĆ, *Prijevodni sekvencija u hrvatskoglagoljičnim misalima od 14. do 20. stoljeća*; T. PETRIĆ, *Prezentacija digitalizirane glagoljske baštine*; J. MIHALJEVIĆ, *Vizualizacija povijesti: izrada interaktivne vremenske lente povijesti glagoljice i glagoljaštva*; S. ŽDRALOVIĆ, *Glagoljica i glagoljaštvo u suvremenome obrazovnom sustavu – ishod i(li) metoda?*; A. MIHALJEVIĆ, I. STAMENKOVIĆ, *Glagoljica u osnovnoj školi – izazovi, iskustva i planovi*.

U sklopu skupa održan je i okrugli stol *Prevođenje i kontekstualizacija glagoljaške tekstualne kulture: projekt engleske antologije* koji su predstavili J. Verkholantsev i M. Žagar, prikazan je film *Poruke iz Berma* o Znanstvenome centru izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo autorice M. Vuković Širišćević, a predstavljen je i zbornik učeničkih radova *Potruga za glagoljicom*, koji su uredile A. Mihaljević i I. Stamenković.

Članovi Organizacijskog odbora bili su Josip Galić, Divna Gubić, Janja Dora Ivančić, Igor Medić, Josip Mihaljević, Kristian Paskojević, Sandra Požar i Ana Šimić, a članovi Pro-

gramskog odbora don Slavko Kovačić, Tanja Kuštović, Marijana Tomić, Jasna Vince i Sanja Zubčić.

Skup je održan pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske, gospodina Zorana Milanovića, koji je 13. listopada 2025. g. primio izaslanstvo Staroslavenskog instituta u Uredu predsjednika. Sponzor znanstvenoga skupa bio je Jadranski naftovod.

Zaključno, izlaganja na skupu pokazala su koliko je hrvatsko glagoljaštvo relevantno u znanstvenom istraživanju u Hrvatskoj i izvan nje, te koliko još prostora ostaje za nove spoznaje o glagoljaštvu, ne samo kao sastavnici hrvatske povijesti, pismenosti i kulture, već i kao bitnom čimbeniku europske povijesti i kršćanstva.

Janja Dora IVANČIĆ